

შინაური საქმეები.

№ 42.

შასი ერთი შაური

წლიური შასი 4 მან.

წელიწადი მეხუთე.

ქოველ-კვირული გაზეთი

კვირა, 2 დეკემბერი 1912 წელი

ქოველ-კვირული გაზეთი

შინაური საქმეებზე

ხელის მაკურნებელი (რე-
დაქციაში, ქ. ქუთაისში სე-
რუთადლო—კახაკოფის შუ-
სხეფებზე № 17), და თბილისში გამოცემულთან სომხის პაზარში, სომხანანტის შუქის
მადანაში. გამოვა ყოველ თვეში ოთხი ნომერი.

გაზეთის ფასი:

წლიური ფასი:	4 მანეთი.	წლიური ფასი:	2 მანეთი.
წლიური ფასი:	4 მანეთი.	წლიური ფასი:	2 მანეთი.
წლიური ფასი:	4 მანეთი.	წლიური ფასი:	2 მანეთი.

ცალკე ნომერი ქუთაისში ერთი შაური.

ფული შეიძლება წლიურ ხელის მოწოდების შემდეგ ასე განაწილდეს: თბილისი 2 მ. და 1 იენის 2 მ.
განცხადების ფასი წინა გვერდზე პერიოდით სტრუქტურის შაური, უკანასკნელზე 7 კ.

ადრესი: ქუთაისი: „შინაური საქმეების“ რედაქცია.

შინაური: 1. საეკლესიო წიგნთსაცავები მლ. ს. პაქა-
რაშვილისა; 2. სიტყვა 10 გიორგობისთვის—დევ. კ.
ცინცაძის; 3. საზიარებლად მომზადება—მლ. იოანე
ლუკიანოვისა; 4. სამძიმარი—გ. ბოკერიასი; 5. წაჯექ-
უკუჯექობა—ხელისა; 6. კვირიდან—კვირამდე; 7. ჩვენი
დანაშაურობა—მლ. ნ. დევიძისა; 8. კრიტიკული
შენიშვნები—ხომელისა; 9. გურია-სამეგრელოს სან-
თლის ქარხნის შესახებ—იმერელი გლეხისა; 10. მოწე-
რილი ამბები—სამეგრელოს სამღვდ. დეპუტატთა კრება
—ყ.-სა; 11. წერილები რედაქციის მიმართ—მ. ი. ხო-
ჯავასი და დევ. ე. ვეფხვაძისი.

საეკლესიო წიგნთსაცავები.

ყველასათვის ცხადია, რომ დღეს ჩვენს
ეკლესიებში, საერთოდ რომ ვსთქვათ, საღვთის-
მეტყველო და სარწმუნოებრივ-ზნეობრივ ში-
ნაარსის წიგნები არ მოიპოვება, რაც დიდად
საგრძობელ და საზარალო ვარემოებას წარ-
მოადგენს, როგორც სამღვდლოებისათვის, ისე
ჩვენი ხალხისათვისაც, ამისათვის საჭიროა ამ
მიერწყებულს საგანს ყურადღება მივაქციოთ
და თითოეულ ეკლესიისთან საეკლესიო წიგნთ-
საცავი გავხსნათ. საეკლესიო წიგნთსაცავები, თა-
ვისი დანიშნულებისამებრ, დაეხმარებიან შორ-
წმუნეთა სულიერი განათლების და აღზრდის
დიდს საქმეს, კერძოდ—კი, რამდენადაც შესა-
ძლებელი იქნება, დააკმაყოფილებენ სულიერ-
თა საჭიროებათა და მოთხოვნებისათა რო-
გორც სამღვდლოებისას, ისე შორწმუნეებისა-
საც. მოძღვარი, რომელიც მოწოდებულა თა-
ვისი მოძღვრული განმანათლებელი მოღვაწეო-

ბით სულიერად და ზნეობრივად აღამაღლოს ხალხი, პირველად თვითონ უნდა გრძობდეს საერთო საღვთისმეტყველო და საეკლესიო ხასიათის წიგნების საჭიროებას, ვინაიდან ხსენებული წიგნების კითხვით მას შეძლება მიეცემა თავისი ცოდნა შეავსოს, თავისი თავი განავითაროს და ჯეროვნად შემზადებული უფრო საიმედოდ და წესიერად ემსახუროს თავის ღიად მოძღვრულ საქმეს.

უბრალო ხალხისათვის საეკლესიო წიგნთსაცავები ხომ თვით საიმედო სულიერ საუნჯეს წარმოადგენენ. ხალხს უყვარს სასულიერო შინაარსის წიგნების კითხვა. ვინ არ იცის, თუ როგორი სასოებით კითხულობს ხალხი მაგ. წმინდანების ცხოვრებას! ვის უნდა მიმართოს მან ასეთი საკითხავი წიგნებისათვის, თუ არა თავის დედა ეკლესიას? აქ იგი იმოდღვრება ღვთისმსახურებით და მოძღვრული ქადაგებებით, აქიდანვე უნდა ღებულობდეს იგი სხვა-და-სხვა საკითხავ სასულიერო წიგნებს თავისი თავის სულიერად განსავითარებლად და ასამაღლებლად. საეკლესიო წიგნთსაცავებიდან წაღებული წიგნები დაახლოვებს მას ეკლესიასთან და მიიჩვევს მას უფრო მეტი სასოებით მოეციდოს საეკლესიო ღვთისმსახურებათა. ეკლესიიდანვე წაღებულ წიგნს ხალხის თვალში ყოველთვის მეტი მნიშვნელობა ექნება, ვიდრე სასულიერო შინაარსისავე წიგნს, მაგრამ მის ხელში ჩავარდნილს ვინმე კერძო პირისაგან. წიგნების მიწოდებით საეკლესიო წიგნთსაცავები ხალხს იმ დიდს ამაგსაც გაუწევდნენ, რომ ხალხი აღარ მიეტანებოდა სხვა-და-სხვა უსარგებლო და ხანდახან პირდაპირ საზარალო და უმნიშვნელო წიგნების კითხვასაც.

კარგი მოწყობილი საეკლესიო წიგნთსაცავები ქალაქებში დიდს სარგებლობას აღმოუჩენდნენ განათლებულ პირთაც, ვინაიდან იგინი გაეცნობოდნენ სასულიერო მწერლობას მათ მიერ დღემდის თითქმის გაუცნობელს და თავისი ცოდნის შევსებით სარწმუნოებაზე, ეკლესიაზე და ქრისტიანულ ზნეობაზე გამოიკნობდნენ და განმარტავდნენ თავის სარწმუნოებრივ ეჭვებს და შეცდომებს.

უწმიდესის სინოდის მიერ ნებადართულია წიგნების შექმნა საეკლესიო წიგნთსაცავებისათვის ეკლესიისავე საშუალებით. მხოლოდ საჭიროა ამ საქმეს თანაუგრძობონ და რამდენადაც შეიძლება მის განხორციელებას ხელი შეუწყონ ეკლესიის მნათეებმაც, რომელთაც, სამღვდლოებამ უნდა ჩააგონოს, რომ საეკლესიო წიგნთსაცავები საჭირონი არიან საღვდლოებისა და ხალხის სულიერთა საჭიროებათა და მოთხოვნილებათა დასაკმაყოფილებლად, და მნათეებმა, როგორც ხალხის ვეკილებმა, უნდა იზრუნონ არა მარტო ეკლესიის ნიუთიერი წარმატებისათვის, არამედ ხალხის სულიერი ამაღლებისათვისაც. წიგნთსაცავების მოწყობის საქმეში დიდი მნიშვნელობა ექნება აგრეთვე კერძო პირთაგან შეწირულებასაც. ის მაღლიანი პირები, რომლებიც ეკლესიის გამშვენებისათვის თავის საშუალებას არ ზოგავენ, არც საეკლესიო წიგნთსაცავების დასაარსებლად დაზოგავენ თავის წვლილს. ამ საქმის მოწყობა სამწელო არ იქნება, მხოლოდ სამღვდლოება უნდა ვეცადოთ, რომ შესაფერი წიგნები მოვუპოვოთ ეკლესიებს, მოვძებნოთ მათი შესაძახი შესაფერი ადგილი ეკლესიაში და წიგნები დაუზარებლად მივაწოდოთ ხელმე ხალხს. ამ საქმეს უნდა დაეხმაროს აგრეთვე იმერეთ. წმ. გიორგის სარწმ. გან. „ქობაც“. შესაფერი სასულიერო და ზნეობრივ შინაარსის წიგნების გამოცემით. რასაკვირველია, პირველად ეს საქმე მცირე იქნება, მაგრამ იმედია თანდათან გაფართოვდება და უკეთესადაც წავა. თუმცა ასეთი წიგნთსაცავები საჭირონი არიან როგორც სამრევლო, ესე იგი თითოეულ ეკლესიასთან, აგრეთვე საბლადოჩინო და საეპარქიოც, — სამრევლო უფრო ხალხისათვის, საბლადოჩინო და საეპარქიო-კი უფრო სამღვდლოებისათვის და აგრეთვე განათლებული საზოგადოებისათვისაც, მაგრამ განსაკუთრებით ჩქარა უნდა შეეცადოთ სამრევლო, ე. ი. თითოეულ ეკლესიასთან, წიგნთსაცავების გახსნას, რომლებითაც ისარგებლებს პირველ ხანებში როგორც ხალხი, ისე სამღვდლოებაც. საჭიროა ამ საგნის შესახებ მსჯელობა იქონიოს სამღვდლოებამ საბლადო

ჩინო და საპარტიო კრებებზე, რათა ერთს გარკვეულ გზას დაადგეს იგი ამ საქმის საზოგადოდ წესიერად და რიგიანად წაყვანისათვის.

მლ. სერგი მაჭარაშვილი.

სიტყვა,

თქმული 1912 წლის გიორგობისთვის 10 ქვაბუკეთის წმ. გიორგის ტაძარში.

წმიდა მთავარ-მოწამე და ღვაწლით შემოსილ გიორგი, ევედრე ღმერთსა ჩვენთვის.

წმ. მთავარ-მოწამე გიორგი. რომლის სალოცავ-სადიდებლად ჩვენ შევეკრებოდათ დღეს აქა, იწოდება წმ. ეკლესიის მიერ ტყვეთა-განთავისუფლებულად და გლახაკთა-ხელის აღმპყრობელად; სწულთა მკურნალად და მეფეთა უძლეველად წინამძობლად, ე. ი. ადამიანთა საკვირველ-მოქმედ შემწედ და მეოხად. ამითი აიხსნება ის განუზომელი პატივისცემა და შეურყეველი სასოება, რომლითაც განსჯეული იყო ჩვენი ერი წმ. გიორგისადმი. კირსა და ლხინში იგი იხსენიებდა წმიდა გიორგის, თითქმის ყოველ ოჯახის თითო-წევრს მის სახელს უწოდებდა, ყოველს მთასა და ბორცვზედ მის სახელზედ აშენებდა ტაძარს თუ არა, ანის მანცა...

დღეს კი ამას ვერა ვხედავთ: კირსა და განსაკუთრებით ლხინში ნაკლებად გვაგონდება წმ. მთავარ-მოწამე, ახალი ტაძრების აშენების მაგიერ, ხშირად ძველებს ვანგრევთ, ნიშებსა და ხატებს გაშვენიების მაგიერ-ვძარცვათ და ვანადგურებთ, ხოლო სარწმუნოებასა და სასოებაზედ თითქოს ხელიც აგვედოს.

ამის შემხედვარე ზოგიერთი ქრისტიანენი ძველს დროს იგონებენ და გულმტკივნეულად აზბობენ: ურწმუნოება გამრავლდა მისთვის, რომ დღეს ვეღარ ვხედავთ საკვირველებათა და სასწაულებათა, ახლანდელს თაობას, რომ საკუთარის თვლით ენახა რაიმე სასწაული, უეჭველად ღვთის მოსაუვი და მორწმუნე იქმნებო-

დაო. ასე მსჯელობენ მრავალნი და დარწმუნებულნიც არიან, რომ პირი მათი იტყვის ქეშმარიტებასა..

მართლაც, რატომ ვერა ვხედავთ ჩვენს დროში სასწაულებსა? იქნება სასწაულების ძალით ურწმუნოება მართლაც მოისპოს? ამ საკითხის პასუხად უნდა მოვიფიქროთ, რომ სასწაული ღვთის წყალობაა მორწმუნეთა მიმართ და ასეთი სასწაული ქრისტიანეთა შორის ბევრი მომხდარა და მოხდება კიდევ, მაგრამ ურწმუნო ადამიანისათვის მათ სარწმუნოება არ მიუნიჭებიათ. ამ აზრის დასასურათებლად მოვიფიქროთ ერთი ამბავი, რომელიც ყველასათვის თვალსაჩინოა, — სახელდობრ ქრისტეს სჯულის გავრცელება. ვინ გაავრცელა ეს სჯული, საითგან, ან ვინ იყვნენ მისი მქადაგებელნი? ისინი იყვნენ არა განთქმულნი მეცნიერნი, არა გამოჩენილნი მჭერ-მეტყველნი, არამედ უბრალო ურიანი, დატაკნი მეთევზურნი, მკვიდრნი ყველასაგან სასაცილოდ აღებულის გალილესანი. მათ ჰქადაგეს სახარება ქრისტესი, ურიათგან აღსარებელი საცთურად, ხოლო წარმართთაგან სისულელედ (1 კორ. 1, 23) და ამ სახარების ქადაგებისათვის განიცადეს ცემა და გვემა, ტანჯვა და სიკვდილი. მერმე რით ვათავდა ყოველივე ეს? ვათავდა მით, რომ ურიათა და წარმართთა ათი-ათასობით მიიღეს ქრისტეს სჯული და სამი საუკუნის შემდეგ წარმართული მსოფლიო-მხედველობა შეიცვალა ქრისტიანულად. აბა გვიჩვენოს ვინმემ რაიმე მსგავსი ამისი კაცთა სწავლის გავრცელების ისტორიაში? სწორედ ამ ისტორიითგან ვიცი, რომ თუმცა კაცობრიობამ წარმოშობა უმრავლესთაგან უმრავლესნი მსწავლულნი და მეცნიერნი, მაგრამ ერთის მოძღვრება ხშირად უარ-ყოფდა მეორისას, ასე რომ არც ერთს მოძღვრებას არ გადუღობავს სწავლარი ორის ან სამის საუკუნისა. მაშინ როცა ქრისტეს მოძღვრება სდგას შეურყეველად დაბრწყინვალედ ანათებს აქამოდე. ქეშმარიტად, საკვირველ არიან საქმენი შენნი, უფალო!

მაგრამ არამც თუ გავრცელება ქრისტეს მოძღვრებისა, არამედ თვით მისი არსებობაც

კი სასწაულია. თანახმად წინასწარმეტყველებისა უფლისა ჩვენისა იესო ქრისტესსა, მის მოძღვრებას წინააღმდეგ თვით ჯოჯოხეთი და ყოველივე ძალი და ღონე იხმარა მის წინააღმდეგ. ძალმომრეობა და ორგულობა, დევნა და მწვალებლობა ხმარებულ იქმნა ჯოჯოხეთის მიერ ქრისტეს მოძღვრებასთან ბრძოლის დროს, მაგრამ ვერც ერთმა ვერ გასქრა: რამდენადაც განაძლიერეს დევნა ქრისტეს სჯულისა, იმოდენად უფრო განმტკიცდა და ამაღლდა იგი, ამ უმაგალითო ბრძოლითგან ქრისტეს მოძღვრება გამოვიდა გამარჯვებული. განა ეს გამარჯვება მომასწავებელი არ არის იმისი, რომ ქრისტეს მოძღვრება მონიჭებულია ზეციით ღვთის მიერ? გარნა ურწმუნოთა ეს ვერ შეიგნეს და განაგრძობენ ამ ღვთიურ მოძღვრებასთან უნაყოფოდ ბრძოლასა! ვარდა ამისა, განა თვით ამ სარწმუნოების შემცირების დროს ცოტა სასწაულები მოხდება ხოლმე? განა თვითოეულს ჩვენგანს არ მიუღია შემწეობა ზეციურის მამისაგან სწორედ მაშინ, როცა საშველი არსაითგან არ ყოფილა მოსალოდნელი? განა იშვიათად მომხდარა, რომ ექიმთა მიერ განუკურნებლად მიჩნეულ სენს დაუნებებია ავადმყოფისათვის თაგი სწორედ ამა თუ იმ წმიდანის ან ხატის მოლოცვის შემდეგ? უფლის სიტყვა: **მე თქვენთანა ვარ უკუნისამდე** (მატ. 28, 20) არ დავარდების და სწორედ ამის გამო ეხლაც ბევრი მიიღებს ღვთისაგან სასწაულებრივ შემწეობას, მაგრამ ურწმუნოება რის ურწმუნოება არის, თუ ყოველივე ღვთაებრივი და სასწაულებრივი არ უარჰყო?!

საუცხოვო მავალითს სასწაულთა უარყოფისას წარმოადგენს დრო ქვეყნად უფლის იესო ქრისტეს ცხოვრებისა. თუმცა უფალი იქმნა მრავალთა სასწაულთა და საკვირველებათა მაგრამ იმ დროის ურწმუნონი-ფარისევლნი და მწიგნობარნი მაინც **სასწაულსა ითხოვდენ** უფლისაგან **ზეციით** (მარ. 8, 11) და თუმცა ეს სასწაულიც მიიღეს, ქრისტეს ჯვარცმის შემდეგ, **ოდეს ბნელ იყო ყოველსა ქვეყანასა და დაბნელდა მზე** (ლუკ. 23, 44-45), მაგრამ მაინც არ დაჰყოფილდნენ... უფალმა

სხვა უმეტესი სასწაულიც უჩვენა: ჯვარცმისა და სიკვდილის მესამე დღეს შემდეგ დაბეჭდულისა და დაცულის საფლავითგან აღსდგა მკვდრეთით და მით ცხადჰყო თავისი ღვთაებრივობა, მაგრამ ურწმუნოებამ თაგი აქაც იჩინა: მცველნი მოისყიდეს და ათქმევინეს ყოვლად უმსგავსო სიკრუე: **მოწაფენი მისნი ღამე მოვიდენ და წარიპარეს იგი ვიდრე ჩვენ გვეძინათ** (მატ 28, 13): მცველებს ეძინათ, მაგრამ მპარაფენი კი დაინახეს, მპარაფთ ხმა არ გასცეს და ამისათვის ვეცხლი მიიღეს ჯილდოდ! განა შეიძლება ზნეობრივად ამაზედ უფრო დაეცმა!? სჩანს, სასწაულები ვერას ასწავლიან მათ, ვისიც გული ცივია ქეშმარიტებისათვის! გულცივთ კი ქრისტეს მოძღვრება მით უფრო არ ესიამოვნებათ, რომ იგი ქადაგებს აღვირსხმას ბოროტთა გულის თქმათა და ჩვეულებათა, ეს კი აიწროებს მათ პირუტყულ და განუხაზღერელს თავმოყვარეობას და თავისუფლებას. ხოლო ვინც ამ რიგად არის განწყობილი ქრისტეს სჯულისა და მოძღვრებისათვის, მისთვის სასწაულები ისეა უმნიშვნელო, როგორც ვეგობტელებისათვის მოსე წინასწარმეტყველის დროს და ფარისევლებისათვის უფლის ქვეყნად ცხოვრების დროსა...

მაშ, ნუ გაიკვირებთ, საყვარელნო, თუ ჩვენს დროში იშვიათად ვეღირსებით ხოლმე სასწაულსა, ნუ დაივიწყებთ, რომ სასწაულს აღგილი არა აქვს იქა, სადაც ღვთის მოწყალების მისებლად ნიადავი არ არის მომზადებული, ამიტომაც თუ ვესურს უფალმა გაგებადოს ღირსად სასწაულისა. უნდა განვიწმიდოთ გულნი ჩვენნი ყოველისაგან ბიწისა, განვაწყოთ ფერხნი ჩვენნი სლუად გზასა სიპართლისასა, ხოლო ხელნი ჩვენნი ქმნად კეთილისა. ამინ.

დავ. კ. ცინცაძე.

საზიარებლად მოგზადება.

კვდებოდა მამა... მის სარეკელთან იღვა შვილი — გარეწარი, ქარაფშუტა ყმაწვილი-კაცი. მამა დიდხანს სცდილობდა მის მოქცეიანებას, მაგრამ ამოდ: არც რჩევა, არც ხეწნა

არც დარიგება არ მოქმედობდნენ ყმაწვილზე. შვილი დღე და ღამე დაკარგული იყო, ღუპავდა ქეიფში თავის ჯანმრთელობას და ნიჭს. მამამ იღარდა ეს, ავად გახდა და ეხლა ელოდა თავის სიცოცხლის აღსასრულს.

— ჩემო საწყალო შვილო, — ეუბნებოდა მომაკვდავი მამა შვილს. — მე სიცოცხლე-კი არ მენანება, მენანები შენ. ერთად-ერთი მყავხარ შენ მე. გულით მინდოდა ჩამენერგა შენთვის ყოველივე კეთილი, წმინდა; აღმეზარდნე ერთ-გული მუშაკი ღვთისა და ხალხისა; ეხლა-კი ძალიან მემძიმება, რომ ჩემმა, ცდამ უნაყოფოდ ჩაიარა. მე არ გაყვედრი შენ, არა გთხოვ ფიცს, რომ გასწორდები; გთხოვ მხოლოდ ერთს: პირობა მომეცი, რომ ჩემი სიკვდილის შემდეგ, ერთი კვირის განმავლობაში, ყოველ დღეს ორ-სამ საათს მოხვალ და გაატარებ იმ ოთახში, რომელშიაც მე ეხლა ვკვდები.

გაუკვირდა შვილს ასეთი ხეწვნა მამისა; მაგრამ, რომ რითიმე ენუგეშებია მამა, რომელსაც ამოდენა მწუხარება აგრძნობინა, დასთანხმდა მას.

გარდაიცვალა მამა. დამარხეს. მოვიდა შვილი მამის ოთახში. ცალიერია, — არავინ არის შიგ. აღარ ისმის იქ თავის მომაბეზრებელი საყვედური. სრული თავისუფლებაა; იცხოვრე, როგორც გინდა.

აგონდება შვილს მამის დარიგება, მისი სვედიანი თვალები, მწუხარებით აღსავსე ხმა.

„ფუჟვარდი მამა ჩემს, — ფიქრობს შვილი; — მართლა უნდოდა, რომ მე კეთილი, პატიოსანი, ფხიზელი კაცი გამოვსულიყავი. დიდიხანია დაქვრივდა და მთელი თავისი სიყვარული მე მომახშარა, როგორ ნახად მიაღწერსებდა მე ის ყოველთვის, როგორ გულიანად მელაპარაკებოდა მე ის ღმერთზე, სიმართლეზე, კეთილ ცხოვრებაზე, როგორ უხაროდა იმას თითქმის ჩემი კეთილი საქმე, გონივრული აზრი; მე-კი რითი გადავუხადე მას?!“

გადიოდა წუთი წუთზე, და შვილის ხსოვნაში თანდათან მოდიოდა სხვა და სხვა სურათები თავის გარყვნილობისა. რა ცუდია:

რა სირცხვილია! უნდოდა დაევიწყნა, ეფიქრა რომ ეს არ მომხდარა.

გავიდა დაპირებული სამი საათი; შვილი მაინც კიდევ იჯდა იქ, და თავი დაბლა დაეხარა, თვალებზე ცრემლები რომციმებდნენ. ამ დღეს ის აღარ წასულა თავის ჩვეულებრივ მეგობრებთან.

მეორე და მესამე დღეს შევიდა კიდევ მამის ოთახში. უფრო ნათლად წარმოუდგა სახე მამისა, ცოცხლად იგრძნო სიმწარე საყვედურისა, საზიზღრად ეჩვენა თავისი წარსული ცხოვრება. წინათ არ ჩაფიქრებულა თავის თავზედ ზებედური ჭაბუკი. არასოდეს არ ჩაუხედნია თავის სვინდისში; გულიც დამშვიდებული ჰქონდა. ეხლა გარს მიმოიხედა, გულმოდგინედ, და შეეშინდა: ნუ თუ ეს ის კარგი საყვარელი ბიჭია, რომელიც ბავშობაში იყო? რა დაჰმართია მას? გაფუჭებულა, გაველურებულა, დაცემულა. საჭიროა გამოვსვლა ტალახიდან, მანამ სრულიად არ ჩანთქმულა.

მამამ იცოდა, რას აკეთებდა, როდესაც სთხოვა შვილს კვირის განმავლობაში ორი სამი საათი გაეტარებია მარტობაში. შვილი ამ ხანში თითქოს გამოფხიზლდა დიდი ხნის სიმთვრალის შემდეგ. მიხვდა, დაიწყა თავის თავზე მუშაობა, შეუდგა ცხოვრების სხვა გზას.

იცის აგრეთვე ჩვენმა დედამ — მართლმადიდებელმა ეკლესიამ, — რას აკბობს, როდესაც გვინიშნავს ჩვენ დროს საზიარებლად მომზადებისათვის. ჩვენი ცხოვრება, როგორც მორევი, გვატრიალებს და გვაბროწიალებს ჩვენს ხედასხვა საქმეებში, მზრუნველობაში გართულებს აღარც-კი გვცალიან ვიფიქროთ: რას წარმოვადგენთ ჩვენ? რათა ვართ გაჩენილები, რათა ვცხოვრობთ? როგორ გავგვაყვს ჩვენი სიცოცხლე? ვიქცევით ისე, როგორც უნდა ვიქცოდეთ, თუ არა? ცხოვრება მიგვაქანებს ჩვენ, როგორც წყალი ნაფოტს, „სად არის ნამდვილი გზა? საით უნდა წავიდეთ? ვინ ჰფიქრობს ამაზე? დედა-ეკლესია ამიტომ გვთხოვს: „დადექი, გაჩერდი! დასტოვე წელიწადში თუნდა ერთი კვირა მაინც ცხოვრების ქრიაშული

და დაუფიქრად შენს თავს. მიეცი შენს თავს ანგარიში შენს აზრებში, გრძობებში და საქმეებში. ყოველ საქმეს ანგარიშს უკეთებენ წლიურს. ვააკეთე შენც ანგარიში: მოგემატა თუ მოგაკლდა, შენ წელიწადში ღვთის სიძარბო!

თვითვეული ჩვენგანი განიცდის ცხოვრებას ერთხელ, და ამიტომ ცხოვრების გზა ჩვენთვის თითქმის წააგავს გზას უცნობ ქვეყანაში საჭიროა დრო გამოშვებით გაეჩერდეთ და მიმოიხედოთ, ხომ არ ავცდით ჩვენ ნამდვილ გზას, საჭიროა დავისვენოთ ხოლომე, შემოვიკრიბოთ ახალი ძალები და შემდეგ გავუდგეთ კიდევ გზას. ასეთ დასვენებათ ჩვენი სულიათვის არის დრო ზიარებისათვის მომზადებისა. დედა-ეკლესია ამიტომ გულს-მოდგინეთ მოგვიწოდს ამაზედ ყველას ჩვენ.

ძველ აღთქმაში მოსეს რჯულში ნათქვამი იყო: „ექვსი დღე კვირაში აკეთე შენი საქმეები, მოაწყვე შენი კეთილღობა, ხოლო მეშვიდე დღე შესწირე, მიეცი ღმერთსა. ემსახურე ქვეყნად ღვთის საქმეს.“ აქ არის აღნიშნული არა უმაღლესი, არამედ თვით უსუმბუქესი მოთხოვნა. „თუ თქვენ ისე გაქსუვებულეხი ხართ, — ეუბნებოდა მცნება მოსესი ებრაელებს, — რომ არ შეგიძლიანთ სრულიად დაივიწყოთ თქვენი საკოდავი და წვრილმანი საქმეები ღვთის დიდი საქმის გულისათვის, მაშ აიღეთ კვირაში ექვსი დღე, ხოლო ღმერთს მთლად შეწირეთ ერთი მაინც.“ ასეთს შემსუბუქებას გვიჩვენებს ეკლესიაც. პავლე მოციქული სწერს ქრისტიანებს: „მოუკლებელად ილოცვედით („თესალ. V, 17), მუდამ იქონიეთ ღოცვის განწყობილება; რასაც უნდა აკეთებდეთ, პირველიად იქონიეთ სახეში ღვთის დიდება; ყოველივე თქვენი აზრი, სიტყვა და საქმე იყვეს განწმენდილი ღოცვით. „სქამთ, თუ სვამთ, — გვასწავლის მოციქული, — ან სხვა რამეს აკეთებთ, ყოველსავე სადიდებელად ღვთისა იქმოდეთ.“ ყველანი ჩვენ ღვთისანი ვართ, და მთელი ჩვენი სიცოცხლე ეკუთნის ღმერთსა; ჩვენი ცხოვრება უნდა იყვეს ერთი განუწყვეტელი ღვთის-მსახურება. მაგრამ როგორც იუ-

დელებმა ქრისტე მაცხოვრის დროს გადააქციეს ტაძარი საქოლნის ეზოდ, სადაც ჰყიდნენ ხარებს და ძროხებს, ეგრეთვე ჩვენც მთლად ჩვენი ცხოვრება, ნაცვლად ღვთის-მსახურებისა, გადაგვიქცევა ჩვენ ამოების ბაზრად. ამიტომ მზრუნველი დედა-ეკლესია შეგვაგონებს ჩვენ: „თუ თქვენ მაინცა და მაინც მუდამ ვერ აღვით თქვენს ცხოვრებაში ანგარიშს, მაშ ერთხელ მაინც წელიწადში, ერთ კვირას მაინც ოცდა-თორმეტ კვირაში განთავისუფლდით ჩვეულებრივის ამოებისგან.“ როდესაც მდინარე თავის მორევში ატრიალებს და აპროწიალებს წყალს, იგი ისე იმღვრევა, რომ მზის სინათლეზედაც-კი იმაში არა გამოჩნდება; მაგრამ აბა ამოიღეთ წყალი მორვეიდგან, გაანთავისუფლეთ პროწიალიდგან, ცოტა ხანს დადგით, — მთელს თავის ჭუჭყს და სიმღვრიეს ძირს დაილევამს, და წყალი შშენიერად დასტებება; დაიწინდება. ეგრეთვე საჭიროა, დააწყნოთ სიმღვრიე თქვენის სულისა, დროებით მაინც მოშორდეთ ცხოვრების მორევს; დარჩეთ მარტოდ თქვენ თავთან და ღმერთთან.

მღ. იოანე ლუკიანოვი.

სამძივარი.

(სტეფანე ძამისტანაშვილის ხსოვნას).

მთა — კორტოხზედა წარმოშობილმა, თავისუფლების ერთგულმა შეილმა მოკლე სიცოცხლე, შხამ-გესლიანი განვლე, გააპე გზა ეკლიანი.

დღიურ ვარაშში ჰედლი იმედსა; არ დაემონე უბედურ ბედსა; გრწამდა, — საცაა, გაჭკრება ბნელი, რომელს მოჰყვება დილა ნათელი...

ღიას! შენ, დაუვიწყარო სტეფანე, იმედი არ მოგშორებია უკანასკნელ წუთებამდინ და ის გაცოცხლებდა, გამხნეებდა და გამღერებდა... ვინც დაახლოვებით გიცნობდა, მან კარგად იცის, რომ შენ, მიუხედავად ძალზე გაქალაჩავეებისა და დაქანცვისა, სული ნათელ-სპეტაკი გიდგა მოღუწებულ სხეულში; შენში მხნე-

ობდა ქაბუკური აღმადრენა; შენს მკერდში სცემდა გაუტეხელი გული. შენ ღრმად გწამდა კეთილი მომავალი ძვირფასი სამშობლოსი. ხოლო ამ კეთილ მომავალს ტურფა ქვეყნისა საფუძვლად უდებდი ნორჩი შთამომავლობის კეთილად აღზრდას; აღზრდის საძირკველად კი გრწამდა დედა-ენის საფუძვლიანი ცოდნა.

სამშობლო ენა იყო შენი სატრფიალო საგანი და მის მასწავლებლობაში დალიე უკანასკნელი წუთი. (გარდაიცვალა ქართულის ენის გაკეთილხედ — კლასში).

გაკადნიერდები და ვიტყვი: საუკეთესო ლექსი ჩვენს ლიტერატურაში, მოგონება დედის დარიგებისა, რომელიც სავსებით გამოჰხატავს სამშობლო ენის უაღრეს მნიშვნელობას ხალხის გონებით ამალღებაში და ზნეობით განმტკიცებაში, შენ, მხოლოდ შენ გეკუთნის, და, თუ ეს, სამშობლო ლიტერატურის ძვირფასი განძი, რომელზედაც აღიზარდა და იზრდება ათი-ათასობით საქართველოს ახალგაზრდობა, სხვამ დაისაკუთრა, რითაც სახელი მოიხვეჭა, ხოლო შენ ხმა არ ამოიღე, ეს გარემოება სრულიად არ გამტკივებს; პირიქით ერთი-ორად გამაღლებს ამ უტყუარი ფაქტის მკოდნეთა თვალში.

შენ უკანასკნელ წუთებამდინ დარჩი შენი საყვარელი სამშობლოს კეთილდღეობის ერდგული დარაჯი; გრწამდა მისი აყვავება და იყავი მარად ამისი წინასწარმეტყველი, რის გამო შენი სულიერი სახე უცვლელი იქმნება ჩვენს ხსოვნაში.

მშვიდობით, ერის შვილთა ერთგულთა მასწავლებლო!

ღიადი გრძნობის, სამშობლო ენისადმი სიყვარულის, გულში გამღვივებლო!..

გეთხოვებით გულის წვითა და წრფელი მადლობით! შენი კეთილი ნაშრომი გაუქრობელ ლაშქრად ექმნება საცოდავ შენს ობლებს. ნუ მიგყვება მათი ჯავრი. ხალხმა, რომლის კეთილდღეობასაც შენ ემსახურებოდი, უკვე გაახილა გონების თვალი, რაც თავდებია იმისა, რომ შენს ნორჩ ობლებს გაუჩნდება კეთილი პატრონი, რომელიც მოსწმენდის მათ მდულარე ცრემლებს...

საუკუნო იყოს ხსენება შენი, პატროსანო და თავმდაბალო მოღვაწეე!...

გ. ბოკერია.

წაჯექ-უკუჯექობა.

ამის მეტი შესაფერი სახელი ვერ მოუნახეთ ჩვენ ღარიბ ქართულ ენაში იმ პირთა უმგვან მოქმედებას, რომლებიც ჩვენი საეკლესიო შკოლების ბედ-იღბალს განაგებენ. აგერ ოცდახუთი წელიწადია, რაც საცოდავ საეკლესიო შკოლების მასწავლებლებს დაპირებით ჰკვებავდნენ და რაღაც სახედრის საკვების ფასათ აზუშავებდნენ; ბოლოს, როგორც იქნა ჯამაგირი (!!) 30 თუმნათ გაუხადეს. მაგრამ რა მოხდა? ჯერ კიდევ ორი წელიწადი არ გასულა და საბრალოებს ეს უმაღლესად ბოძებული ჯამაგირები შეუკვეცეს. მომავალი წლიდან მათი ჯამაგირიდან ორკომპლექტიან შკოლების მეორე მასწავლებლები უნდა დააკმაყოფილონ, რომლებიც აგერ ორი თუ სამი წელიწადია უჯამაგიროთ მსახურებენ, ე. ი. იმედიან შიმშილს ეწყვიან. თქმა არ უნდა, რომ მეორე კომპლექტის მასწავლებლები ცოდონი არიან, მაგრამ რა მათი ბრალია, ვისაც სრული ჯამაგირი აქვს? ვინც ეს მეორე კომპლექტიანი შკოლები გააჩინა, ჯამაგირიც მას უნდა დაენიშნა თავის საკუთარი ჯიბიდან და არა სხვისი ჯიბიდან. თავიდანვე უნდა გაეთვალისწინებიათ ჩვენი შკოლების შებედისწერეებს და სილაზე არ უნდა აეშენებიათ მეორე კომპლექტები. ეხლა რა გამოდის? — გაყოფილი ჯამაგირი ვერც ერთს დააკმაყოფილებს და ვერც მეორეს, ორივე შშიერი დარჩება და ეს გარემოება კი ცუდ გავლენას იქონიებს შკოლებზე. ვინ არის დამნაშავე ასეთ განკარგულებაში? ისინი ვინც ჩვენი შკოლების ადგილობრივ უმაღლეს ბატონ-პატრონად ითვლებიან და შკოლებისა და მათი მასწავლებლების იმდენი შესჭირთ, რამდენიც მგელს ცხვრებისა. ობოლ მაგალითსაც მოვიყვანთ: ქუთაისის მწვანეყვავილის შკოლის მასწავლებელს, რომელიც დღემდე საუკეთესო მასწავლებლად ითვლებოდა და რომელსაც მად-

ლობის მეტი არავითარი შენიშვნა არ მიუღია, ჯამაგირი შეუმცირა ბ. ავერკიევმა. როგორ ფიქრობთ, რისთვის? შკოლაში სასურველი „უსპეხები“ ვერ უბუნია. აკი მოგახსენეთ ამას წინეთ, რომ ბ. ავერკიევი რკინის გზისთვისაა შექმნილი და არა შკოლისთვის მეთქი; დაიჭირა კანდუქტორი უბილეთო მგზავრით და ჩააჯარიმა; დანახა შკოლაში ნაკლები „უსპეხები“ და მასწავლებელიც „ჩასწრაფა“. რომ ბ. ავერკიევის ახალმოდის პედაგოგიური ზომა დაკანონდეს, სწავლა - განათლების სამინისტროს ნახევარი ხარჯი მაინც უკანვე დაუბრუნდება. იმდენი ნაკლებ „უსპეხიანი“ მასწავლებელი და პროფესორი აღმოუჩნდება. ეს ზომა რომ ლოლიკურად გავატაროთ თვით ავერკიევი ერთ კაპეის ვერ აიღებს თავის წლიური ჯამაგირიდან, რადგან მასწავლებლების ცუდი „უსპეხები“ საკუთარი მისი ცუდი უსპეხებია. ბ. ავერკიევისაგან არ გვეციკირს ასეთი არა პედაგოგიური ზომების ხმარება, რადგანაც „რაც არ იციან, რასა იზიან“, მაგრამ გვაკვირვებს იმ გამოცდილ და გამობრძმედილ პედაგოგთა საქციელი, რომლებიც საეკლესიო შკოლების „სინდრიონში“ სხედან. არ გვესმის რანაირად მოუბრუნდათ ხელი ასეთ დადგენილებაზე მოსაწერათ? მაგრამ მის მეუფებას ყოვლადსამღედლო გიორგისაც ხომ შესაფერი რეზოლიუცია უნებებია: „такъ не поступаютъ съ пакеями и поварами“-ო. ერთიც ენახოთ, „სინდრიონის“ განაჩენი „ბეზაპელაციონი“ ყოფილიყო, ხომ დაეკარგებოდა საკოდავ მასწავლებელ ქალს ექვსი თუმანი ფული და მერე როგორ მასწავლებელს? რომელიც ავერ 12 - 13 წელიწადია ერთ და იმავე შკოლაში მსახურობს.

მაგრამ ამით მარტო არ თავდება მასწავლებლების წაჯექ-უკუჯექობა. ბ. ბ. მეთვალყურეთა პედაგოგიური გამჭრიახობა საჩხერის შკოლასაც სწვდა. ეს შკოლა, როგორც ვიცით ისტორიული შკოლაა. მის დაარსებისთვის თავი დასდვა ორმა დიდად პატიუცემულმა პირმა, ყოვლად სამღვდლო იმერ. ეპისკოპოსმა გაბრიელმა და დეკ. ი. აბაშიძემ. შემდეგ დიდი

შეწირულება, დიდი დახმარება და შემწეობა აღმოუჩინეს ამ შკოლას ბ. დიმიტრი ივანეს ძე აბაშიძემ, რომელიც ამავე შკოლის მზრუნველია ამ სიტყვის ფართო მნიშვნელობით, და ბ. ილარიონ გამყრელიძემ, რომელმაც 3-4 ათას მანეთით ღირებულ ადგილმდებარეობა შესწირა თვით სამღვდლოებამაც დიდი მონაწილეობა მიიღო ამ შკოლის ბედისწერაში. ეხლა უნდა განიხილოთ ეს შკოლა სწავლა-აღზრდის მხრით, თვით სახალხო ინსპექტორ-ღირექტორები განცვიფრებაში მოდიოდნენ ამ შკოლის შაგირდების ცოდნით და ყოფაქცევით და მასწავლებლების ნაკით და ბეჯითობით. ეს შკოლა, ასე ვსთქვათ, დედა ყველა დანარჩენ შკოლებისა დ. საჩხერეში. აი ასეთ ისტორიულ და ერთად ერთ შესანიშნავ შკოლას მთელ იმერეთის ეპარქიაში მიადგენ ბ. ბ. მეთვალყურეები, აითვალწუნეს თავის მასწავლებლიანა და მგონი სულ განადგურებასაც უბირებენ. ყოველ შემთხვევაში პირველი ნაბიჯი უკვე გადადგმულია. მასწავლებლებისთვის ჯამაგირები შეუმცირებიათ, რაც „მიბრძანდით“-ის ნიშანი გახლავსთ და ეს უკანასკნელი კი შკოლის დაცემის.—ნუ დავივიწყებთ რომ ამ შკოლაში დიდი ხნიდან მსახურებს ორი დამსახურებული და გამოცდილი მასწავლებელი, მ. ბლად. მღვ. ვლადიმერ აბრამიშვილი და ბ. იასონ ღამბაშიძე, რომლების გამოცდილებას და საქმეში ჩახედულობას ვერ დაიწუნებდა ვერც ერთი ჩვენი შკოლების ყოფილი მეთვალყურე და მით უფრო ეხლანდენი, რომლებიც, სამწუხაროთ უნდა ვსთქვათ, ვერ დგანან თავის დიად მოწოდების სიმადლეზე. ამ ორი პედაგოგის ამ შკოლიდან გასვლა, უკანასკნელის სიკვდილის მომასწავებელი იქნება. თუ სამუდამოთ არა, დროებით მაინც.

თავისთავად ცხადია ასეთი წაჯექ-უკუჯექობის თამაში შკოლების „უსპეხებს“ ვერას შემატებს: რამდენი მკირე ჯამაგირი გექნებათ, იმდენი მასწავლებელიც უფიცი და გამოუცდილი გეყოლებათ და წინაუკმო. მაგრამ ამას გარდა ასეთი წაჯექ-უკუჯექობით ერთ დიდ და აღუზღაურებელ ზიანს მოუტანთ კიდევ თქვენ თავს და თქვენ

შკოლებს, ბატონებო, სახელდობრ იმის, რომ ნდობას დაკარგავთ ხალხშიდაც და მასწავლებლებშიდაც და ამის შემდეგ კი „прощай хозийские горшки“. და მართლაც ვინ უნდა გენდოსთ: დღეს შკოლას ხსნით, შეწირულებას ღებულობთ, ხვალ ხურავთ, შეწირულებას თავზე აყრით, დღეს სრულ ჯამაგირს აძლევთ, ხვალ შუა უყოფთ და უკლებთ. სადაური პედაგოგიური ხუროთმოძღვრებაა ეს? ეს არ გავს სახალხო განათლების აღორძინების სურვილს, ეს არ გავს უმაღლესი ნების აღსრულებას, ეს საეკლესიო სახალხო სწავლა-განათლების სრული განადგურებაა!!.

ხელი.

კვირიღამ-კვირამდე.

— გორის ეპისკოპოსი ანტონი ნოემბრის დამლევს პეტერბურგს გაემგზავრა.

საქართველოს ეგზარხოს თფილისში 22 დეკემბერს მოვილან.

ქრისტიანობის აღმადგენელ საზ. საბჭომ გადასდო 300 მანეთი ბოდბის შკოლის ქართულ ენის მსწავლებლის მოსაწვევად და 800 მანეთი ჯავის ეკლესიისთვის საკრებულო სახლის შესაძენად.

სამღვდელოების დელეგატთა (?!) კრება 15 დეკემბერს დაიწყება თფილისში. დელეგატებს დღეში მანეთ ნახევარი მიეცემათ, გზის ხარჯი კი უნდა იკისროს იმ რაიონების სამღვდელოებამ, რომლებიდანაც დელეგატები არიან კრებაზე გამოგზავნილი. (სახ. გაზ.)

„შინ საქ.“ № 41 შეცდომით გვქონდა მოყვანილი იმერ. სამღვდ. კრების მოწვევის დრო 16 დეკემბერი, უნდა იყოს 18 დეკემბერი. კრების განსახილველი საგნები არიან: 1, სასულიერო და სა-

ქალეზო სასწავლებლების ხარჯთაღრიცხვის განხილვა, 2, სანთლის წარმოება 3) მედავიონეთა შკოლის დაარსება, 4) ახალ დამატებითი ჯამაგირების დაყოფა (3650 მანეთით სულ) 5) სანთლის ნიხრის დაწესება მსგავსად თბილისის სანთლის ქარხნისა. 6) სემენარიის პარალელურ კლასების შენახვა. 7) მეორე „ნაღზირატლისათვის“ საჭირო თანხის გამოძებნა.

ჩვენი დანაშაურობა.

უსაფუძვლოდ სხვის გამტყუნებას ნჯობია თვითონ სამღვდელოებამ თავისი თავი საფუძლიანად გაიმტყუნოს და ჯეროვნად გასწორდეს. ყოველი მღვდელი, ხალხში სარწმუნოების შემცირების მიზეზათ ასახლებს საყოველთაო მოძრაობას. მართალია მოძრაობამ ყოველი მხრივ გავლენა იქონია ხალხის ცხოვრებაზე, მაგრამ, რაც შეეხება სარწმუნოების დაცემას ჩვენში, ამას მარტო მოძრაობას ნუ დავაბრალებთ, ამაში ჩვენ მღვდელებიც ვართ დამნაშავე. როგორც ვიცით, მღვდელი უნდა იყოს მაგალითი ხალხისათვის, რომელიც მას შესწერებია და მისგან ღებულობს ავსაც და კარგსაც. მიუხედავად კარგი მაგალითისა, მღვდელები ხშირად ცუდ მაგალითს აძლევენ ხალხს. დასუსტდა სამღვდელოება და შემცირდა სარწმუნოებაც, რის შემდეგ ხალხმა მღვდელებს ზსრგი შეაქცია. მღვდელები რომ თავის მოვალეობას დაჰკვირვებოდნენ, ეს ასე. არ მოხებოდა. მუდამ მღვდელი ყურადღებას უნდა აქცევდეს თავის მოქმედებას. ცოტასაც დიდი გველენა აქვს ხალხზე. ავიღოთ მაგალითი: — ხალხი მოწიწებით მიდის მღვდელთან და შენდობას სთხოვს მას; ამ დროს ზოგიერთი მღვდელი ცხვირს გვერდზე წაიღებს, თითქოს შენდობის მიცემას არ კადრულობსო, ჯვარს არ გადასახავს, თითქოს ჯვარს რა მნიშვნელობა აქვსო, ხმას არ გასცემს და ისე დიდი დამადლებით გაუშვებს ხელს კაცს სამთხვევათ. ამნაირი მოქმედება მღვდლისა სარწმუნოებასაც ურყევს ხალხს მღვდელსაც აძულებს და ამ

კარგ ჩვეულებასაც აკარგინებს. აგრეთვე ცუდად მოქმედებს ხალხზე ის შემთხვევა, როდესაც მღვდელი ხალხს თავთავის დროზე არ უსრულებს მღვდელ-მოქმედებას და ან კიდევ როდესაც სულ უარსაც ეუბნება მღვდელმოქმედების შესრულებაზე, როგორც მაგალითად სახლის განათვლაზე ხთება ხოლმე. კაცი მიდის და სთხოვს მღვდელი სახლის განათვლას, რაზედაც მღვდელი უპასუხებს მთხოვნელს: „რა საქირთა შეილო, ჩემი იქ მოსვლა, წადი ეკლესიაზე, მნათე ნახე, აი-აზმის წყალი წაიღე და სახლი შენ თვითონ მოასხურე“ო. მართლაც მთხოვნელიც ეგრე იტყევა, აი-აზმის წყალი მიაქვს და სიცილ-ხარხარით სახლს ასხურებს, და დამსწრეებს ეუბნება „მოდით, ხელზე შეიხვრებით, თქვენი მღვდელი მე ვარ“ო. დროა სამღვდედლობამ თავის მოვალეობა შეიგნოს.

მღვდელი ნესტორ დევიძე.

პრიტიკული შანიშვნაები.

(„გარდამი“, სალიტერატურო კრებული. წიგნი I.)

სატირა, მართალი რომა თქვას კაცმა, როდი მსჯელობს, როდი არწმუნებს მკითხველს არგუმენტებით და ლოგიკური მოსაზრებით. იგი იღებს ცხოვრებაში დასაცინარს ჩვენს მოქმედებას, უსაქციელობას, რომელიც ყოველ ნაბიჯზე შეხვდება დაკვირვებულს ადამიანს და დასცინის ამ უსაქციელობას, ამ უგვანს მოქმედებას.

მაგრამ ჩვენს პოეტს იმაზე კი არ ეცინება, რომ საქართველოში მრავალ არიან ბოროტი, „ეშმაკი“, ყოველად საზიზღარი ადამიანები. არამედ იმაზე ეცინება მწარეთ, რომ წირვაზე მამა ხარლამპე მეტანიებით და გულში მუშტის ცემით ღმერთს ევედრება, შეუნდოს და აპატივოს ღოთობა და ღორმუცლობა, რომელსაც იგი მაინც ერთგულათ და მტკიცედ ემსახურება სიკვდილამდე; ან ჩვენებური მექრთამობა ყოველს წრეში და ყოველს საზოგადოებაში აქ სატირას დიდი საზოგადო-

ბრივი მნიშვნელობა აქვს მინიკებული. რადგან პირდაპირ ცოცხლად ხატავს ცხოვრების სურათებს, მის ყოველ დღიურ მოვლინებებს და არა მარტო უგემურ სიტყვებს, უშინაარსო სიტყვებს ისერის წარა მარად, უგანაჩენოდ...

აბა, ყური დაუგდეთ ღეკანოზი ესტატეს „რეჩს“, როცა იგი მრავალ მღვდელთა შორის გაშლილ სუფრას უზის: „მამაოჩვენო“.

ქვეყნის გამჩნო,
 კურთხეულ იყოს შენი სახელი!
 სტომაქს, მერ ე სულოს,
 ჯიბეს, შემდეგ გულს
 ჩვენს შეაშველე მოწყალე ხელი!
 მოგვეც ჩვენ პური,
 არა ციური—
 წმიდა ფქვილისა და გამომცხვარი,
 მოხარშულები,
 მოხრაკულები.
 თეთრი და წითელ ღვინისა ღვარი!
 ფლაფი, ბოზბაში,
 და ნიერით ხაში
 გვიმრავლე ფრიად, ჰყავ უღვეველი;
 მოგვეცი ჩვენა
 შვება და ლხენა,
 საგსე ჰყავ ჩვენი დიდი მუცელი!
 ესტატე ღვდელსა,
 ჩვენს მასპინძელსა
 მიეც მხნეობა და დღეგრძელობა;
 აწვიმე მახე,
 მის წმინდა თავზე
 შენი სიუხვე, შენი ქველობა!
 რომ სიხარული,
 უღრუბლო, სრული
 უკუნისამდე არ მოეშალოს,
 და ჩვენ ღვდლებისთვის
 იმის ძმებ-ისთვის
 ამ გვარი სუფრა მუდამ ეშალოს“...
 იმ კაცისთვის, აგრეთვე იმ ხალხისთვისაც, რომელიც უშინაარსო, ქარაფშუტულ ცხოვრებას ჩაუთრევი, მაგრამ სულ მთლად მაინც ჯერ კიდევ არ წაურყენია იმის ცხოვრება და სიციცხლე, სატირას დიდი, ძალიან დიდი მნიშვნელობა აქვს; ისინი გაიგებენ, რომ არის

ნაზი, შვენიერი მწერლობა, არიან ცხოვრების მხატვარნი, რომელნიც დასცინიან ამ ხალხის უსაქციელობას და სისაძაგლეს, არიან კეთილი ადამიანები ამ ქვეყნათ, რომელნიც თლად დაღუპულად არა თვლიან იმათა და მზადაც არიან თანაგრძნობის და შემწეობის ხელი გულწრფელად გაუწოდონ ამ უბედურთ და უჩვენონ მათ ღირსეული, მართალი და ქეშმარიტი გზა ცხოვრებისა. წმინდა სალიტერატურო სატორულ ნაწარმოებში ადამიანი ნახავს ისეთს მოყვასთ, რომელნიც პირწმინდათ არიან გამომზეურებულნი და დახატულნი ლიტერატურაში და ამით იგი, რა თქმა უნდა, შეისუბუქებს თვის პირადს ტანჯვას, გამწარებას და მწუხარებას, რომელიც მის გულში ჯოჯოხეთად გადაქცეულა.

ეს ცხოვრება, ეს ქვეყანა, გულის ეს ლტოლვილებანი და სულის მისწრაფებანი, რომელნიც ჯერ არ გამოუცლია, არც უნახავს ახალგაზდა ადამიანს, ამიერიდან გულით შეზიზღდება ცოცხალი გულმკერდის პატრონს. ეს საზიზღრობა, დახატული ასე ხელოვნურად, მართლად და სინამდვილითაც, პოეტურად, რომელიც ცოცხლად გამოუყვანია ავტორს ასეთის ამათრთოლებელის, ამაკანკალებელის, ამპრიალებელის გულ წრფელებით და ნიჭიერებით, მიუცილებლად, იმოქმედებს ადამიანის სულის განვითარებაზე, აღძრავენ მასში კეთილ შობილურ, საიმედო ინსტიტუტებს, გაუფართოებენ აზრებს, გაუმაგრებენ ხასიათს და მიანიჭებენ მას ახალს ძალას პატიოსანი და სასარგებლო მოქმედებისთვის...

ბოლოს, აქვე დაინახავს ეს მკითხველი სინამდვილით იმ მოჩვენებასაც, რომელიც სამაგალითოდ და მისაბაძავათაც ყავდა მას წარმოდგენილი, თუ რა საცოდავი, საზარელი, დაწერილმანებული ინტერესებით ყოფილა შებოქილი, ჩაყლაპული ეს მოჩვენებული საღიანა, რა დაცემული და გამოფიტებული ყოფილა ბუნება, მთელი არსება იმ ადამიანებისა, იმ ჯგუფებისა, რომელიც ასე სინამდვილით დახატა „გრდემლის“ ფურცლებზე თვისი სატი-

რული კალმით დიდათ ნიჭიერმა მგოსანმა კ. მაყაშვილმა...

„გრდემლში“ ბატონს ვ. ბარნოვს დასტამბული აქვს კარგად დამუშავებული მოთხრობა: „თებერას დანიშნული“.

ვ. ბარნოვი ნიჭიერი ქართველი მწერალია. თუ არა ვცდები, იგი პირველად „კვალის“ ფურცლებზე გამოვიდა, სადაც პირველად მან მოათავსა თვისი პირველი ისტორიული მოთხრობა — „სვიმონ ხელი“. მას აქეთ მას კალამი ხელიდან არ გაუგლია და გულმოდგინედ შორს პრაეინციაში გადადებული ჩინებულ მოთხრობებს წერდა ჟურნალ „მომამბეში“ და სხვა ქართულ გამოცემებში. რასაკვირველია, თფილისში რომ ეცხოვრა, როგორც მიღებულა, წრესაც გაიჩენდა, ბევრსაც დაიმეგობრებდა და კრიტიკასაც ხმას ამაღლებინებდა. მაგრამ ეს ასე არ მოხდა და ბ. ვ. ბარნოვი განაგრძობდა მუშაობას ისე, რომ ჩვენი ქართული სალიტერატურო კრიტიკა იმას სრულებით ყურადღებასაც არ აქცევდა. ყურადღების ღირსი კი იყო ვ. ბარნოვი...

იმისი მოთხრობანი უფრო მომეტებულად სოფლის ცხოვრებას აღწერს მხატვრულად და, უნდა ვთქვა, რომ დიდი დაკვირვებით და პოეზიით შეუძლია მას ნახული და გაგონილი ამბავის გამოხატვა. ვ. ბარნოვი ისეთი ძლიერი ცოცხალი ნიჭით არის დასაჩუქრებული, რომ იმას ძალიან ემარჯვება, სხვა ჩვენ აღმოსავლეთის საქართველოს მწერლებთან შედარებით, ხასიათების გამონახვა სოფლად და იმათი მხატვრულად აღწერა. იმისი მოთხრობის გმირები მომეტებულად იშვიათ ან განყენებულ პირებს არ წარმოადგენენ და მკითხველს ძალიანაც გეცნობებიან და გენათესავეებიან. ავტორი არა ხმარობს ვაგერილ, მაღალ კილოს თვისი უნახესი გრძნობების გამოხატავად. ამიტომაც, იმის მოთხრობებს ბუნებრივი ცხოველყოფილობა და ზომაზე გაღუქარებლობაც ეტყობათ. ვ. ბარნოვის მოთხრობებში თითქმის ყოველგან კარგი, ძალიან მოსაწონი სურათებია, ცხოვრების სცენებია გა-

შლილი, რომელნიც ავტორს პოეტურადაც აქვს გადმოცემული.

ხომლედი.

შემდეგი იქნება.

კურია-სამეგრელოს სანთლის ქაწისნის შესახებ.

დიდი ხანია, რაც გურია-სამეგრელოს სანთლის ქარხნიდან ყალბი სანთელი გამოდიოდა. ყველა ამჩნევდა ამ გარემოებას, სამღვდლოების კრებებზედაც ბევრჯერ იყო ლაპარაკი ამის შესახებ, მაგრამ არ იქნა საქმეს არა ემ-

ველა რა. ბოლოს მოიჯარადრეს მიანდგეს თელათ იმ პირობით, რომ 30 მანეთათ ჩაებარებია ფუთი გაკეთებული სანთელი. საქმეს ვერც ამან უშველა და დღეს, როგორც გვესმის მოიჯარადრე დაითხოვეს და საქმის მოწყობას სხვა რიგათ აპირებენ. ჩვენ არ ვიცით კვლავ რა წესზე დადგება სანთლის წარმოება, მაგრამ მეტათ არ მიგვაჩნია ძმური რჩევა მივსცეთ მოძმე სამღვდლოებას, რადგან ძალიან ძნელია ერისკაც მოიჯარადრის ნდობა, რომელიც ასე თუ ისე ვაჭრული თვალით უყურებს საქმეს და ცდილობს, რაც შეიძლება, იაფათ და-

ახალი ჟურნალი „განთიადი“

1913 წლის ზირველი იანვრიდან

ქ. ქუთაისში გამოვა ქართული ჟურნალთა ჟურნალი

„განთიადი“

ჟურნალში იქნება შემდეგი განყოფილებანი: 1) ლეთისმეტყველება და ფილოსოფია; 2) არქეოლოგია და ისტორია (სამოქალაქო და საეკლესიო); 3) პოლიტიკა და ეკონომია; 4) მედიცინა და ჰიგიენა; 5) ბელეტრისტიკა და პოეზია; 6) სასოფლო მეურნეობა; 7) კრიტიკა და ბიბლიოგრაფია; 8) შინაური და უცხოეთის მიმოხილვა; 9) სახელმწ. საბჭოსა და სათათბიროს; და სხვა სახელმწიფო და საზოგადო დაწესებულებათა ანგარიში; 10) მამათა ცხოვრება; 11) მოძღვრებანი და ქადაგებანი მთელი წინამდებარე თვის უქმი დღეებისა. ჟურნალი გამოვა ყოველ თვის პირველ რიცხვებში და ეღირება: წლიურათ 5 მანეთი, ნახევარი წლით 3 მანეთი, ოთხი თვით 2 მანეთი და 10 შაური; ცალკე ნომერი ყველგან 10 შაური. „შინაურ საქმეებზე“ ხელის მომწერლებს ჟურნალი წლიურათ 4 მანეთად დაეთმობათ, ამავე ფასში ეთმობათ ჟურნალი სახალხო შკოლების მასწავლებლებს და სახალხო უფასო სამკითხველოებს. წერაკითხვის გამავრცელებელ საზოგადოებას თვის შკოლებისათვის ჟურნალი 3 მანეთათ და 10 შაურათ ეთმობა. ჟურნალის დაკვეთა შეიძლება დღეიდანვე ქ. ქუთაისში ი. კვიციანიძის გაზეთების კანტორაში, მთავრიშვილის და აშ. წიგნის მაღაზიაში და რედაქტორთან. წლიური ფასის გადახდა ნაწილნაწილადაც შეიძლება: ხელის მოწერის დროს სამი მანეთი და პირველ ივნისს 2 მანეთი.

რედაქციის ადრესი ქ. ქუთაისი რედაქცია „განთიადი“.

რედაქტორ-გამომცემელი მლ. ხ. მკვალდიე.

იჯინოს საქონელი და ძვირათ გაასაღოს, ამიტომ საქირთა სანთლის წარმოება ისეთი აღმონების ხელში გადავიდეს, რომლებიც, გარდა ვაჭრული ანგარიშისა, სანთელს უყურებენ, როგორც საეკლესიო საქმეს, რომელთა პირდაპირ ინტერესს შეადგენს, რომ სამთელი წმინდა იყოს. ასეთ დაწესებულებათ ჩვენ მიგვაჩნია მონასტერი, სადაც ბერები უსაქმობისაგან მხოლოდ ქორიკანობისა და მთქნარების მეტს არას აკეთებენ. ამით ბერებს საქმეც გაუჩაღებთ და მონასტერიც სიღარიბეს თავს დაახწევს, რადგან სანთლის ჩამოსასხმელი ქირა მონასტრის სასარგებლოთ დარჩება, რა თქმა უნდა, აქაც ყურისგდება და მიხედვა უნდა საქმეს, რაც ადგილობრივ ეპისკოპოსის მოვალეობას უნდა შეადგენდეს. იმავე ოცდაათ მანეთად რომ სამღვდლოებამ მონასტრიდან გაკეთებული სანთელი იყიდოს, თითონაც არაფერს წააგებს და მონასტერსაც შეეწევა. ასეა საქმე დაყენებული იმერეთის ეპარქიაში და, უნდა მართალი ვთქვათ, არც არაფერი სამღვდლოებას წაუგია და გელათის მონასტერიც (სადაც სანთლის წარმოებაა) რაღაცას დაემსგავსა.

თუ ვინიცობაა გურია-სამეგრელოს მონასტრებში არ მოხერხდება სანთლის წარმოება, ურიგო არ იქნება რომ ეპარქია სანთელს გელათის ქარხნიდან იხარჯებდეს იმავე ფასათ, როგორც ეს მას ფოთში საკუთარ ქარხნიდან გამოჰქონდა, ე. ი. გაიღებდეს მხოლოდ სანთლის გასაკეთებელ ხელფასს. ეს აზრი ბევრს არ მოეწონება, მაგრამ შევხედოთ საქმეს სარგებლობის მხრით და თავი დავანებოთ უადგილო თავმოყვარეობას. თუ საკუთარი ქარხნიდან გაკეთებული სანთელი 30 მანეთად გამოჰქონდათ დუქნისთვის და არაფერს აგებდენ, რატომ არ შეიძლება და რა არის აქ სათაკილო და თავმოყვარეობის შემლახველი, რომ იმავე ფასათ გელათის სანთელი მივიღოთ ფოთში. ეს საქმე მკირეოდენ დამაკავშირებელ და დამაახლოებელ საქმესაც გაუჩენს ორ მეზობელ ეპარქიას, რომლებიც პირ-იქით უნდა ეძებდენ ასეთ დამაკავშირებელ და დამაახლოებელ რამეებს.

უკუვაგლოთ დამაქცეველი თავმოყვარეობა, ძმურად ჩავკიდოთ ერთიმეორეს ხელი, იმ ფიქრით რომ ჩვენი მიზანი ერთია, როგორც ჩვენი სამშობლო ერთია, და მაშასადამე, თუ რამეს გავაკეთებთ, სადაც უნდა გავაკეთოთ, საერთო მიზნისა და მამულისათვის გავაკეთებთ.

იმერული ღვდელი.

მოწერილი აშბები.

სამეგრელოს სამღვდლოების კრება.

28 ნოემბერს დ. ახალსენაკში მოხდა წლიური კრება მეგრელიის სამღვდლოების დეპუტატებისა შესახებ სამეგრელოს სასულიერო სასწავლებლის ხარჯთაღრიცხვის განხილვისა და დამტკიცებისა. წრევანდელი ხარჯთაღრიცხვა სამღვდლოებისაგან 4000 მანეთით მეტს თხოულობდა შარშანდელთან შედარებით. დეპუტატები ჩვეულებრივ მსჯელობას შეუდგენ. პირველათ წაკითხულ იქნა საქართველოს ეგზარხოსის მოწერილობა სასწავლებლის ზედამხედველის არხიმანდრიტ სტეფანეს სახელზე, რომელსაც მისი მადალყოვლადუსამღვდლოესობა სწერს, რომ თანახმად მისი რაპორტისა სამღვდლოების დეპუტატთა კრებაზე დასასწრებლად სრული გადაწყვეტი ხმით ნიშნავს ამავე სასწავლებლის ინსპექტორს ბ. იერონიმე არსენიშვილს. ასეთმა არა ჩვეულებრივმა განკარგულებამ სამღვდლოება ეკვეში შეიყვანა და შეიქნა მსჯელობა იმის შესახებ, მიიღონ თუ არა ბ. არსენიშვილი გადამწყვეტი ხმით და რამდენად კანონიერი იქნება ასეთი განკარგულება. მ. არქიმანდრიტის მოქმედება და ეგზარხოსის განკარგულება უკანონოდ იქნა ცნობილი და ბ. წარმომადგენელს ი. არსენიშვილს წინადადება მიეცა დასტოვოს კრება. მაგრამ, როგორც მოსალოდნელი იყო, ბ. ინსპექტორმა ფეხი გაიდგა: მე მთავრობამ მიბრძანა და თავიც რომ გამაგდებინოთ, კრებას ვერ დავსტოვებო. კრებამ გადასწყვიტა, ტელეგრაფით აცნობოს ობერპროკურორს, რით დაიმსახურა მეგრელიის სამღვდლოებამ ასეთი უნდობლო-

ბა, რომ ბ. ინსპექტორს ვზირათ უყენებენ. შეუდგენ ტელეგრაფის წერას და განმეორებით სთხოვენ ბ. არსენიშვილს ეხლა მაინც დასტოვოს საკრებულო დარბაზი, რადგან საქმის განხილვის სამღვდლოება არ აპირებს, მაგრამ სამღვდლოების ვედრება კლდეს შეეჯახა და უმნიშვნელოთ ჩაიარა. მიუხედავად ამისა, სამღვდლოებამ თავისი ჰქნა: შეადგინა ტელეგრაფი და სინოდის ობერ-პროკურორს გაუგზავნა. ვნახოთ რა იქნება.

არ შეგვიძლია არ აღვნიშნოთ მ. ზედამხედველის არქ. სტეფანეს თავგასულობა. ჯერ კრება არც კი შესდგომოდა ხარჯთაღრიცხვის განხილვას, რომ მან მოითხოვა კრებაში შემოსვლა, სადაც სხვათა შორის განაცხადა: „გირჩევთ, ხარჯთაღრიცხვა უცვლელად მიიღოთ, თქვენივე შეიღებისა და სასწავლებლის სასარგებლოდ, თორემ ნუ გეწყინებათ და მე მაინც ჩემსას ვავიტანო“. საკვირველია, თუ ეს შესაძლებელია, მაშ რისლა მაქნისია სამღვდლოების კრება? კრებამ ეს გარემოებაც აცნობა ობერ-პროკურორს, მიუხედავად მ. არქიმანდრიტის განცხადებისა, რომ მას ეს არ უთქვამს და ამიტომ არც უნდა შეეცანათ ტელეგრაფში.

შ.

წარული რედაქციის მიმართ.

მაშა რედაქტორა!

უმორჩილესად გთხოვთ გაზეთ „შინაურ საქმეებში“ ადგილი დაუთმოთ ამ ჩემ მცირე წერილს, რომელიც მღვდმარეობს შემდეგში: წელს 13 ნოემბერს ერთმა ჩემმა მრევლთაგანმა სოფლის ვაკისუბნის ეკლესიაში ჯვარი დაიწერა. ადგილობრივ მღვდელს მ. მიხეილ მესხს ერთი უშველებელი კორიანტელი აეყენებია იმ მიზეზით, რომ ჩემგან მიცემულ მოწმობაზე მე დავითნეს ხელი არ ქონდა მოწერილი. მე არ უარ ვყოფ იმას, რომ შედავითნეს მართლაც ხელი არ ქონდა მოწერილი, რადგან არ დამსწრებია. მაგრამ ეს გარემოება რომ საქმეს არაფერს უშლის და მოწმობის კანონიერებას არ არღვევს ეს მ. მესხმაც კარგათ იცის. სხვა შემთხვევაში იგივე მ. მესხი ხშირად კანონებ-

საც თავზე ახტება და აქ კი სულ უადგილოთ გაცხარებულა. მოვაგონებ მ. მესხს, რომ მან ერთმოტაცებულს მღვდლის ქალიშვილს ჯვარი დასწერა სრულიად უმოწმობით და ეპისკოპოსის განკარგულების წინააღმდეგ. ასეთი და ამის მსგავსი შემთხვევები ბევრი შეგვიძლია მოვიყვანოთ მ. მიხაილის პრაქტიკიდან, მაგრამ ამით პატივცემულ მკითხველებს თავს არ შევაწყენთ. არც ეს შენიშვნა გვინდოდა მოგვეთავსებია გაზეთში, მაგრამ ცოტათ თუ ბევრად საზოგადო მნიშვნელობას ვაძლევთ. სახელდობრ იმას, რომ მღვდელმა თავისი თანამმა არ უნდა გაღანძლოს და დაამციროს მრევლის თვალში, როცა ხედავს, რომ მისი მოქმედება საზოგადო კანონებს არ არღვევს. ეს კი ხშირად ხდება ჩვენ პრაქტიკაში ან თავის გამოსაჩენათ ან ანგაარების მიზეზით.

მღვ. ა. ხოჯაყა.

მაშა რედაქტორა!

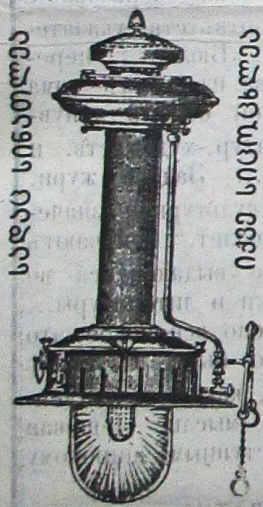
უმორჩილესად გთხოვთ თქვენს პატივცემულ გაზეთში ადგილი დაუთმოთ შემდეგ საპასუხო წერილს. „შინაური საქმეების“ მე-38 ნომერში მოთავსებულია ჩემს შესახებ ვილაც ხუცესის წერილი „უსამართლო დაბეზლება“, რომელიც თავიდან ბოლომდის სიკრუით და ცილის წამებით არის აღვსილი. მ. ხუცესი ბძანებს, ვითომ მე ცილის წამებით გულს უწუხებდე, ვტანჯავდე და სულს ვუშფოთებდე დეკომანოზ დეკანოსიძეს. ეს ტანჯვა, ცილის წამება და სულის აღშფოთება კი მისი აზრით, თურმე იმაში გამოიხატება, რომ გამნიზნახავს ხარაგოულის სამრევლო სკოლის ეკლესიაში, რომლის გამგეთ მაშა რომანოზი ითვლება, რევიზია მომეხთინა და შემოსავალ-გასავლის წიგნები გამიშინჯა, როდესაც ამის უფლება სრულებითაც არა მქონია და ვილაც გარეშე ვინმე ებძანებულეარ. მოვახსენებ სულაერ ხუცესს, რომ ვინც კერძო ინტერესებით არ არის გამასკვალული ისე, როგორც თვითონ ბძანდება, აუცილებლათ ეკოდინება, რომ შე, როგორ ბლალოჩინს, სრული უფლება მაქვს ყვე-

ლა ჩემდამი რწმუნებულ საბლალოჩინო ეკლესიებში რევიზია მოეახთინო, რომლითაც არავისადმი არავითარი მბებზრობა და სულის შებუთვა არ გამოიხატება. რადგანაც ასეთ უბრალო საკითხზედაც კი არ ჰქონია საბრალო ხუცეს წარმოდგენა და რაღაცას ჰგოდებს, ამისათვის, გონს რომ მოვიდეს, წაიკითხოს ყოვლადსამღვდელო იმერეთის ეპისკოპოს გიორგის შემდეგი რეზოლიუცია, სწორეთ ამ საგნის შესახებ ნაბძანები, რომელიც გამოწვეულია ჩემი შეკითხვის და არა დაბეზღების მეოხებით, რადგან მ. რომანოვი, უვიცი პირების ჩაგონებით, უკმაყოფილო დარჩა, როდესაც აღნიშნულ ეკლესიაში რევიზიის მოხტენა დაეპირე, და შემდეგ თვითონ დასდოს მსჯავრი, თუ ვის გაუწევია უსამართლო დაბეზღება და ცილის წამება: ბლალოჩინს ვეფხვა-

ძეს, თუ დარბაისელ ხუცესს: „20 июля 1912 г. Благочинный на то и благочинный, что иметь право ревизовать все церкви Епархіального вѣдомства его округа и это нисколько ни манкируетъ ни завѣдывающаго школою, ни священника-учителя“ და სხვა..

ბლ.ლოჩინი დეკანოზი ე. ვეფხვაძე.

რედაქტორი მღვდელი სიმონ მჭედლიძე
გამომცემელი იოსებ ლეჟავა.

სადაც სინათლეა

იქვე სიცოცხლეა

იულიუს საარეკ

მოიჯარადრე ქუთ. ქალ. ქუჩ. ნავით

-x| ბანდითმბისა |x-

—== ღა ==—

მხოლოდ ერთი წარმომადგენელი ქუთ. და ბათუმის მაზრისა ამ მშენიერ ხანგძლივ ფარნებისა

იბა ი. ნ.

უფროსილით მიმსგავსებას

მისამართი აფექსანდრეს ქუჩა, თეოდორაძის სახლი.

ტელეფონი № 18.

3 р.
въ годъ за
24 книги.

БЮЛЛЕТЕНИ

ЛИТЕРАТУРЫ и ЖИЗНИ.

Двухнедельный журнал НОВАГО ТИПА.

Открыта
подписка на
1912—13 г.
(4-й г. изд.)

Задача журнала — всесторонне отражать картину идейной, духовной жизни страны. Журнал печатает только то, что имѣет *длительный интересъ, интересъ, такъ сказать, вѣчности, что раскрываетъ жизнь въ ея основѣ, что углубляетъ душу читателя и расширяетъ его умственный кругозоръ*. Библиогр. отдѣлъ представленъ въ такомъ исчерпывающемъ видѣ, какъ ни въ одномъ изъ существующихъ журн. Библиографія, какъ она ведется въ „Бюллет.“, необходима для самаго широкаго круга читателей. ♦ О такомъ типѣ изданія мечтали Г. Успенскій (см. „Русск. Бог.“, 1912 г., III кн. „Изъ переписки Успенскаго“) и Ө Достоевскій (см. бесѣду Дроздовой съ Шатовымъ въ „Бѣсахъ“). ♦ За истекшій годъ въ журн. напечатано 350 статей и около 1,000 отзывовъ о кн., данъ перечень 2,500 новыхъ кн., и приведено содерж. 40 журн. за весь годъ.

ОТЗЫВЫ ПЕЧАТИ.

„Утро Россіи“: „Журн. заслуживаетъ особаго вниманія, какъ період. органъ, дѣйствительно, новаго типа, потребность въ которомъ ощущалась давно. Въ журн. сообщается все наиболее интересное, что дано текущей печатью“ ♦ „Русск. Вѣдом.“: „Бюллетени“ довольно хорошо справляются со своею задачею. Они знакомятъ болѣе или менѣе обстоятельно съ выдающимися явлениями современной жизни“ ♦ „Русск. Школа“: „Бюллет. дѣлаютъ свое дѣло умѣло и живо. Они любопытны даже для легкаго чтенія. Какъ справочникъ же, „Бюллет.“ оказываютъ огромную услугу“ ♦ „Огни“: „Бюллет.“ завоевываютъ себѣ все больше и больше симпатію публики. Трудно представить человека, съ извѣстными культурными запросами, который бы не нашелъ для себя чего-либо интереснаго въ журн. Онъ найдетъ въ каждомъ номерѣ статьи о новыхъ теченіяхъ въ литературѣ, о всѣхъ вопро-

сахъ, затронутыхъ литературой, о всѣхъ новыхъ книгахъ, о всѣхъ журн.“ ♦ „Русск. Сл.“: „Въ журн. запечатлѣна вся литературная жизнь года“. Ему также „нельзя отказать въ значеніи хорошаго справочника, пользованіе котор. облегчается соответств. указателями“ ♦ „Совр. Сл.“: „Бюллет.“ переплетены теперь въ два изящныхъ тома и представляютъ собой обзоръ минувшаго года въ литератур.-художеств. и идейномъ отношеніи. Задача журн. имѣетъ несомнѣнно культурное значеніе“ ♦ „Голось“: „Бюллет.“ отмѣчаютъ все болѣе или менѣе выдающееся во всѣхъ отрасляхъ науки и литературы... Въ журн. сосредоточено все новое, что позволяетъ постоянно быть въ курсѣ настроеній и исканій, какъ отечественной, такъ и мировой мысли. Дешевая цѣна дѣлаетъ его доступнымъ широкому кругу читателей“.

ПРОСПЕКТЪ ПО ТРЕБОВАНІЮ ВЫСЫЛАЕТСЯ БЕЗПЛАТНО.

Подписная цѣна: на годъ—3 р. Разрочка: 1 р. при подл., 1 р.—къ 1-му янв., 1 р.—къ 1-му мая, для сельск. учит. на годъ—2 р. 50 к.

Подписной
годъ
начинается
съ 1-го
сентября.

Подписка принимается во всѣхъ книжн. магаз. и
почт. учрежд.

Можно под-
писываться
съ 1-го чис-
ла кажд.
мѣс.

Контора и ред.: Москва, Хлѣбный, д. 1.

Изд.: В. Крандѣвскій и В. Носенковъ. Ред. В. Крандѣвскій.

ქ. ქუთაისი, სტამბა „ძეგობა“ კახკოვის შესახვევი, სახლი № 17